

Rob van der Velde

Opeens krijgt iedereen het in de gaten, tijd voor actie

Het is zomer 2016 en opeens lijkt iedereen in de gaten te krijgen dat het klimaat verandert en dat we in actie moeten komen. Het gaat niet alleen over smeltende gletsjers en de stijgende zeespiegel, nee we merken in onze directe leefomgeving het effect van extreme buien met wateroverlast. Telkens nieuwe beelden van ondergelopen straten, vernielde ruiten en mislukte oogsten. Als klap op de vuurpijl zelfs een winstwaarschuwing van een verzekeraar. Deskundigen hadden dit al langer voorzien, maar nu valt het kwartje bij een breder publiek. Dit is daarom het ideale moment om als overheid aan te geven wat de overheid gaat doen om deze overlast te beperken en wat burgers en bedrijven zelf kunnen bijdragen. Tijd voor actie met direct de kanttekening dat menig gemeente, waterschap, adviesbureau en lokale groep hier reeds langere tijd mee bezig is. Maar men moet het ijzer smeden als het heet is. En dat is nu.

Graag geef ik u het volgende lijstje met actiepunten ter overweging:

1. Communiceer met uw burgers en bedrijven dat het menens is met de klimaatontwikkeling. Maak ze niet onnodig bang maar probeer ze tot actie te bewegen. Huldig daarbij het motto 'Elke druppel telt'. Deze prachtige kreet komt uit Amsterdam. Check aldaar of u hem ook mag hanteren. De kreet is appellerend en duidelijk en dat is precies wat je nodig hebt. Iemand wierp mij laatst tegen dat hij niet geloofde in kleinschalige maatregelen door individuele burgers. Hij gelooft alleen in een grootse aanpak. Vermoedelijk doet hij ook nooit mee bij verkiezingen want wat doet die ene stem

nou ter zake? Nee, het gaat juist om een gecombineerde aanpak met deels kleine maatregelen en deels grote maatregelen.

2. Ga actief aan de slag met het hemelwaterlabel, ook wel waterlabel genoemd. Mensen begrijpen het verschil tussen een G-label waarbij de geheel verharde kavel al zijn water dumpst in het gemeentelijke rioolstelsel en een A-label voor een woning waar alle hemelwater infiltreert in de bodem of nuttig wordt hergebruikt of iets dergelijks. Dit begrip legt de basis voor bereidheid om zelf iets te ondernemen. Kwestie van burgerzin.

3. Overweeg om maatregelen te stimuleren met subsidie of met korting op de rioolheffing. Ik ben enthousiast over het zodanig vormgeven van de rioolheffing dat een beter label wordt beloond met een iets lagere heffing. Er zitten wat haken en ogen aan, maar het is de moeite van het overwegen waard.

4. Maak als gemeente een hydraulische berekening die aangeeft waar het water blijft bij een extreme bui van bijvoorbeeld 100 mm in 1 uur tijd. Je kunt oeverloos praten over de beste bui en welke herhalingstijd hij heeft, maar begin er liever gewoon mee. Kijk hoe het water over het maaiveld stroomt. Bedenk dat hellende onverharde terreinen toch tot afvoer kunnen komen. Gebruik filmpjes van het internet met praktijkbeelden van zware en extreme buien.

5. Zoek overal in de stad lage plekken voor tijdelijke berging. Praat met je collega's van de afdelingen groen en ruimtelijke inrichting. Ze hebben de sleutel in handen! Verlaagde groenzones en wadi's bieden

enorme kansen, zelfs in tamelijk dichtbebouwde steden.

6. Houd bij de afdeling bouwen een pleidooi voor groene platte daken met ruime berging. Ik weet dat het ingrijpend is, maar ik denk dat we in dichtbebouwde steden uiteindelijk toegaan naar multifunctionele groene daken met veel berging. In dorpen zal het wel loslopen.

7. Vraag het waterschap om samen het regionale watersysteem te checken. Wateroverlast in stedelijk gebied kan dikwijls minder ernstig worden bij een goed functionerende omgeving. Ik sprak eens met een beleidsmedewerker van een waterschap die dit maar onzin vond. Hij mopperde dat ze niet hadden moeten bouwen in lage gebieden en dat de stad zijn eigen broek moet ophouden. Deze bittere houding toont een vijandbeeld en werkt contraproductief. De man realiseert zich niet dat er onschuldige mensen wonen en dat het waterschap tegenwoordig meer inkomsten krijgt vanuit de stad dan vanuit landbouw of natuur. Het waterschap moet wat mij betreft mee aan de bak om te zorgen voor droge voeten voor de stad.

Mijn lijstje is vast niet compleet en ziet niet op enkele lokale nuances. Maar pak het op en maak het beter. Betrek vooral uw collega's en de burgers erbij want het gaat niet enkel om riolering, maar ook om een integrale bovengrondse opgave. Mooi werk!

Mee eens of niet?

Rob van der Velde

Adviseur riolering en waterbeheer bij Watermaat.